

εὐκόλως ἐπὶ τῶν δένδρων καὶ κρεμῶνται ἀπὸ τῶν κλόνων αὐτῶν, ὡς καὶ τὰ λοιπὰ εἶδη τῶν πιθήκων· τὸ δὲ παρὰδοξον ἰδίωμα τοῦ ζώου τούτου εἶναι, ὅτι αἱ θήλειαι οὐδεμίαν φαίνονται ἔχουσαι στοργήν πρὸς τὰ νεογνά αὐτῶν, τὰ ὅποια ἐνίοτε κατατρῶγουσιν, ἢ ἀφίνουσιν ἀπροσάτευτα, ἐὰν ὁ πατήρ προσθάσας δὲν ὑπερασπισθῇ καὶ ἐκθρέψῃ αὐτά.

Τὸ ὑπὸ τῆς παρούσης εἰκονογραφίας ὁλοκληρῶς παριστώμενον ζῶον, εἰκονίζει τὸ ἄρσεν τοῦ λευκωτίου πιθήκου, τὸ δὲ ὅπισθεν τὴν θήλειαν αὐτοῦ.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΕΥΓΕΝΗ ΕΙΚΟΣΑΕΤΗ ΚΟΡΗΝ

Παρά τιμος πατρικοῦ αὐτῆς Φίλου.

Κυρία!

Πλησίον τῆς ὠραιότητος παρακάθεται πάντοτε ἡ κολακεία, ἡ ἀχώριστος αὐτῆς σύντροφος. Τὰ δὲ μωρὰ ἐγκώμια, διὰ τῶν ὁποίων αὕτη περικλύπεται ὡς διὰ χρυσοῦ δυκτίου τὴν ψυχὴν τῶν ὠραίων γυναικῶν, ἐπιτυγχάνουσιν αἰετοτε νὰ σύρῳσιν αὐτὰς εἰς ὑπέρμετρον ματαιότητα· διὸ καὶ ἡ ματαιότης, Κυρία μου, εἶναι ἡ μεγίστη νόσος τοῦ ὑμετέρου φύλλου.

Καθόλου αἱ γυναῖκες ἀγαπᾶτε τοὺς πρὸς χάριν λόγους· τοῦτο μάλιστα ἀποτελεῖ τὴν εὐτυχίαν σχεδὸν ὅλων τῶν γυναικῶν· ἀλλ' ἡ εὐχαρίστησις αὕτη εἶναι θλιβερά καὶ οὐσιωδῶς ἐπιβλαβής, διότι δὲν ὑπάρχει μωρότερον καὶ ἀηδέστερον ἄκουσμα· ἐπειδὴ, εἰ μὲν πραγματικῶς ἔχει τις τὸ διὰ τῶν τοιούτων λόγων ἐκφραζόμενον προτέρημα, τί χρησιμεύει νὰ ἀκούσῃ αὐτό; εἰ δὲ καὶ στερεῖται τούτου, οἱ πρὸς χάριν λόγοι ἀποκαθίστανται εἰρωνεία καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὕβρις. Διότι λέγων μοι ὅτι ἔχω προτερήματα τῶν ὁποίων στεροῦμαι, μὲ εἰδοποιεῖς πλαγίως πως, ὅτι ὤφειλον νὰ ἔχω τὰ προτερήματα ταῦτα καὶ ἐπομένως ἡ ἄτοπος αὕτη φιλοφροσύνη, ἀντὶ νὰ μὲ εὐχαριστήσῃ, ἀνάγκη καὶ νὰ μὲ λυπήσῃ.

Ἐπαινῶν τις πολὺ ἐπαινεῖ συνεχῶς ὑπὲρ τὸ δέον καὶ τότε πρόκειται κίνδυνος μήπως ἡ φαντασία, τὸ σύνηδες τοῦτο μωρὸν τηλεσκόπιον, μεγαλύνουσα τὰ ἀντικείμενα αὐψύσῃ αὐτὰ ὑπερβαλλόντως. Ἐκ μέρους μου ὅμως, Κυρία, δὲν ἔχεις νὰ φοβῇσαι τοιοῦτόν τι· διότι δὲν θέλω σὲ κατατάξαι ποτέ εἰς τὴν κλάσιν τῶν

ἀστέρων, οὐδὲ καὶ μεταξὺ τῶν ἀμυδρῶν· καὶ διατί; σὺ ἡ ἰδίᾳ γνωρίζεις τὴν αἰτίαν· ἡ κολακεία εἶναι ὁ πλον ἀδεξιώτερον ἢ ὠφελιμώτερον· διὰ τοῦ ἀθλίου τούτου μέσου οἱ ἄνθρωποι προσβάλλουσι τὰς γυναῖκας καὶ τοὺς βασιλεῖς, σύροντες αὐτοὺς εἰς τὸν ὀλεθρον, ἢ τοῦλάχιστον ἐνόχους καθιστῶντες.

Εὐχαρίστως δὲ ἤθελε παραδεχθῇ τις τὴν εὐάρεστον εὐτυχίαν τῶν ἐπαινῶν, ἐὰν δὲν ἐγνώριζε διὰ τῆς πείρας, ὅτι ὁ ἔπαινος ματαιῶν πραγμάτων δύναται ἐμποιῶν ὑπερηφάνειαν, νὰ γεννήτῃ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς κτήσεως τῶν ματαιῶν τούτων πραγμάτων.

Πᾶσα νέα κόρη, καὶ τοι μηδὲν φιλάρεσκος, χαίρει ὅμως μεγάλως θαυμαζομένη ὑπὸ τοῦ κόσμου· ἤθελον δὲ εἶσθαι πολὺ ἄδικος, ἐὰν ἐπροσπάθουν νὰ σὲ ἐμπνεύσω ἀποστροφὴν πρὸς τοὺς ἀδλαβεῖς ἐπαινους· διότι ἐὰν κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην πᾶς ἄνθρωπος εἶναι ἄνθρωπος, κατὰ πολὺ ἰσχυρώτερον λόγον, καὶ πᾶσα γυνὴ εἶναι γυνή· τὸ δὲ ἐπαινεῖν καὶ κολακεύειν δὲν εἶναι συνώνυμα· διότι ἐπαινοῦμεν μὲν πᾶν ὅ,τι μᾶς ἀρέσκει, πᾶν ὅ,τι μᾶς εὐχαριστεῖ, ἐνεργοῦντες εἰλικρινῶς καὶ ἐλευθέρως καὶ τοῦτο προξενεῖ ἡδονήν· κολακεύομεν δὲ διὰ τὸ συμφέρον ἡμῶν ποταπῶς καὶ διὰ νὰ ἀρέσωμεν· τοῦτο δὲ σαγηνεύει εὐκόλως τὴν καρδίαν καὶ ἐπομένως ἡ κολακευομένη κόρη, χωρὶς νὰ θέλῃ, χωρὶς ποτὲ νὰ ζητήσῃ τοιοῦτόν τι, δύναται νὰ κατασταθῇ εἰδωλον κολακείας, θυμιαζομένη καὶ λατρευομένη· ἐὰν δὲ ἡ κεφαλὴ αὐτῆς σκοτισθῇ ὑπὸ τῶν καπνῶν παρεκκλίνῃ, εἰς ὁποίας τότε καὶ πόσας παρεκτροπὰς δύνανται νὰ παρασύρῳσι τὸν νοῦν εἰκοσαετοῦς κόρης οἱ ἐπαγωγοὶ τρόποι καὶ δόλιοι καὶ ἐπιτήδαιοι εἰτηγήσεις.

Ἐνίοτε ἡ κολακεία καλύπτεται ὑπὸ τὸ προσωπεῖον τοῦ ἐπαινοῦ, καὶ τότε ἀποκαθίσταται δηλητήριο βραδὺ μὲν, ἀλλὰ διασταζόμενον καὶ ἀπορρόφούμενον ὑπὸ τῆς ψυχῆς, ὅπου ἐπιφέρει ἀνεπαισθήτως ἀποτελέσματα, τὰ ὅποια οὐδὲ νὰ ὑποπτευθῇ τις ἡδύνατό κατ' ἀρχάς· ὅταν δὲ τὸ κακὸν φθάσῃ εἰς τὸν ἔσχατον τοῦτον βαθμὸν, τότε καταντᾷ ἀθεράπευτον· καὶ μολοντοῦτο, λέγεις καθ' ἑαυτήν, εἶναι πολὺ ἡδονικὸν νὰ ἀκούῃ τις περίξ αὐτοῦ γλυκὺν ψιθυρισμὸν θαυμασμοῦ! καὶ ἤθελες ἴσως μὲ ἐρωτήσῃ, τάχα δὲν εἶναι ἀθῶα εὐχαρίστησις ἡ τοιαύτη τέρψις;

Μάθε ὅτι οἱ ἄνδρες ὡς ἐπιτοπλεῖστον δὲν ἐπιδασκεύουσιν εἰς τὰς γυναῖκας τοὺς ἐπαίνους. εἰ μὴ διὰ τὸ ἀπατήσασιν αὐτάς, ἢ ἀπατῶμενοι οἱ ἴδιοι· διατί λοιπὸν ὁ εἰλικρινὴς φίλος, ὅστις σὲ πληροφορεῖ περὶ τούτου, σὲ φαίνεται ὀλιγώτερον φιλοφρονητικὸς καὶ ἀξίεραστός τοῦ προδότου ἐκείνου, τοῦ διὰ κολακείας ἀγωνιζομένου νὰ σὲ ἐκτραχηλίῃ εἰς τὸν ὄλεθρον;

Ὁ Κόσμος θέλει σὲ περικυκλώσει διὰ τῶν γοητευτικῶν αὐτοῦ ἀπατῶν, θέλει κολακεύσει τὴν φυσικὴν εἰς πάντα ἄνθρωπον ὑπερηφάνειάν σου, καὶ θέλεις φαντασθῇ πολλάκις, ὅτι κατέστης ὁ ἀπόλυτος κύριος τῶν ἀνδρῶν· ὁ δὲ ἐνθουσιασμός τοῦ νοός σου θέλει σὲ καταφέρει καὶ εἰς τὸ νὰ πιστεύσης τοῦτο.

Ναὶ! σχεδὸν ὅλοι οἱ ἄνδρες (τίς δύναται νὰ τὸ πιστεύσῃ!) θεωροῦσιν ὡς μόνην αὐτῶν εὐδαιμονίαν, ὁποῖα σκληρὰ εὐδαιμονία! τὸ νὰ ἀπατήσῃ καὶ νὰ διαφθείρῃ τὰς γυναῖκας· δυστυχεῖς ἀδύνατοι γυναῖκες!

Δὲν συνεθίζουσιν ὑμᾶς εἰς τὸ νὰ θεωρῇται τὸν καλλωπισμὸν ὡς τὴν μεγίστην ἀνάγκην, τὴν σπουδαιότητα, τὴν μόνην ἐνσχόλησιν τῆς ὑμετέρας ζωῆς; δὲν ἐπαναλαμβάνουσι πρὸς ὑμᾶς καθ' ἐκάστην ὥραν καὶ στιγμήν, ὅτι ἡ ὡραιότης εἶναι τὸ πολυτιμώτατον πάντων τῶν ἀνθρωπίνων προτερημάτων; καὶ μολαταῦτα, ὁποῖα ἀκατανόητος μωρία! αὐτοὶ οὗτοι οἱ ἄνδρες, οἵτινες μηχανῶνται τὰ πάντα διὰ νὰ διαφθείρῃ τὰς ψυχὰς ὑμῶν, διὰ νὰ ἐκβαρβαρώσῃ, ὅσον τὸ ἐπ' αὐτοῖς, τὰ εὐγενῆ ὑμῶν αἰσθηματα καὶ νὰ ἀποπνίξῃ τὰ λογικὰ ὑμῶν, αὐτοὶ οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐξαρτῶσιν ὅλην αὐτῶν τὴν τιμὴν ἐκ τῆς ὑμετέρας ἀρετῆς.

Ναὶ! ἐνθυμοῦ πάντοτε ὅτι ὁ ἀνὴρ ὁ λέγων κατὰ πρόσωπον πρὸς τινὰ γυναῖκα, ὅτι εἶναι ὡραία, χαρίεσσα, ἀξιολάτρευτος καὶ ἄλλα τοιαῦτα, δὲν εἶναι ὁ μᾶλλον ἐκτιμῶν τὰ προτερήματα, οὔτε τὴν ὡραιότητα, ἢ τὰς χάριτας αὐτῆς· διότι ἐὰν εἶχε φιλοκαλίαν, ἤθελεν υποθέσει, ὅτι τὸ ἀντικείμενον τοῦ θαυμασμοῦ αὐτοῦ ἔχει ἐπίσης τὸ αἰσθημα τοῦτο· ἤθελε γνωρίζει, ὅτι ἡ σεμνότης αἰσθάνεται αἰδῶ καὶ προσαιδεῖται αὐτὸ τὸ ἀπλὺν βλέμμα καὶ ἐρυθριᾶ ἀκούουσα ὑπερβολικοὺς ἐπαίνους.

Ὁ ἀνεπιτήδειος ζωγράφος χρωματίζει πάντοτε τὰς εἰκόνας αὐτοῦ διὰ στιλπνοτάτων χρωμάτων, ὁ

δὲ ἐπιτήδειος γνωρίζει, ὅτι ὀφείλει νὰ μετριάξῃ τὴν λάμψιν αὐτῶν, διὰ νὰ προσεγγίσῃ ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον πρὸς τὴν ἀλήθειαν.

ΠΕΡΙ ΔΑΜΑΛΙΔΟΣ.

Ἐπιστολὴ πρὸς τὸν Ἱατροκαθηγητὴν

Κ. Α. Πάλλην.

Axiotime φίλε καὶ συναδελφε!

Mortali juvare mortalem, haec est ad gloriam via.
(Plinius).

Γνωρίζετε κάλλιστα ὅτι ἀναιξαιρέτως ὅλοι οἱ ἱατροὶ ἐθεώρουν τὸν δαμαλισμὸν, ὡς βέβαιον καὶ ἀλάνθαστον τῆς εὐλογίας προφυλακτικόν, καὶ ὅτι μόνον πρὸ τριάκοντα σχεδὸν ἐτῶν ἔχασε μέγα μέρος τῆς καλῆς αὐτοῦ ὑπολήψεως, καθότι ἀναφανείσης ἔκτοτε πολλάκις ἐν τῇ Εὐρώπῃ, καὶ ἐν ἄλλοις τοῦ κόσμου μέρεσι τῆς εὐλογίας, ὑπέπεσαν εἰς αὐτὴν πολλοὶ τῶν δαμαλισθέντων· ἔκτοτε λοιπὸν, ὡς δὲν σᾶς λανθάνει, πολλοὶ τῶν ἱατρῶν ἀμφιβόλλουσι περὶ τῆς προφυλακτικῆς τοῦ δαμαλισμοῦ δυνάμεως, καὶ τινες μάλιστα ἐπρότειναν ν' ἀφίστῃμεν τὸν δαμαλισμὸν καὶ ν' ἀρχίσωμεν ἐκ νέου τὴν τῶν φυσικῶν εὐλογιῶν ἐμβολίασιν· οὐδεὶς ὅμως καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν ἀσπόνδων τοῦ δαμαλισμοῦ ἐχθρῶν ἀρνεῖται, ὅτι εἰς τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ἀνακαλύψεώς του, σπανιώτατα καὶ σχεδὸν πώποτε προσεβάλλοντο ὑπὸ φυσικῶν εὐλογιῶν οἱ ἤδη δαμαλισμένοι, ἐν ᾧ νῦν δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν, ὅτι συμβαίνει σχεδὸν ὅλως διόλου τούναντίον. Πόθεν λοιπὸν ἡ διαφορὰ αὐτῇ; διὰ νὰ ἐξηγήσωμεν τὸ προκείμενον δὲν δυνάμεθα νὰ υποθέσωμεν, παρὰ, ἢ ὅτι οἱ νῦν ἐνεργούμενοι δαμαλισμοὶ δὲν γίνονται ἀποχρώντως, ἢ ὅτι ἡ δαμαλία ὕλη (vaccina) ἡλλοιώθη κατὰ φύσιν, καὶ ἐπομένως ὅτι ἔχασε πλέον τὴν προτέραν αὐτῆς προφυλακτικὴν δύναμιν. Ὅτι ὁ νῦν δαμαλισμὸς δὲν ἐνεργεῖται πλέον μὲ τὴν αὐτὴν ἀκρίβειαν καὶ ζῆλον, μὲ τὸν ὁποῖον ἐνηργεῖτο κατὰ τὰ πρῶτα τῆς ἀνακαλύψεώς του ἔτη, εἶναι πασίδηλον καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ τ' ἀρνηθῇ, μολαταῦτα δὲν φαίνεται νὰ πηγάζῃ μόνον ἐκ ταύτης τῆς αἰτίας ἡ ἐλάττωσις τῆς προφυλακτικῆς δυνάμεως τοῦ δαμαλισμοῦ· καθότι εἶναι ἀποδεδειγμένον, ὅτι πλείστα ἄτομα δαμαλισθέντα λιπαρῶς καὶ ὑπὸ εὐδημονεστάτων ἱατρῶν, ὑπέπεσαν ἀκολούθως εἰς τὰς φυσικὰς εὐλογίας·